

SLAVNÍ A MÉNĚ SLAVNÍ ČEŠI

Dita Horochovská, dívka postižená tetraplegií, která se nezříká svých snů

Je to jeden z tisíců osudů, o nichž se točí reportáže, píšou knihy a které nás, kteří máme štěstí, že jsme na vlastní kůži nepoznali, co to je vrozené či nabyté fyzické postižení, nepřestanou překvapovat. Jsou zdravotně postižení lidé, kteří řídí automobil, sportují, malují a píšou ústy nebo nohama. Třiatřicetiletá Dita Horochovská, která od narození trpí paralýzou všech čtyř končetin, je první postiženou Češkou, která se naučila pracovat na počítači pomocí svého hlasu.

Na vlnách Radia Praha jsme o tom již hovořili: v roce 2010 zahájilo v Praze občanské sdružení Polovina nebe počítačové kurzy pro zdravotně postižené osoby s velmi omezenými motorickými funkcemi. Díky softwarovým programům rozpoznávání hlasu MyVoice, MyDictate a NEWTON Dictate, vyvinutým týmem profesora Jana Nouzy z Technické univerzity v Liberci, mohou psát, používat elektronickou poštu, Internet a Skype. A to jen svým hlasem. Od začátku projektu dojíždí Dita se svou asistentkou dvakrát týdně do hlavního města, aby zde vedla své kurzy.

Dita žije se svými rodiči a bratrem v Náchodě vzdáleném asi 150 km od Prahy. Počítačové aplikace pro rozpoznávání lidského hlasu jí umožnily odmaturovat z ekonomie.

"Týden, kdy jsem odmaturovala, změnil můj život. Vzpomínám si přesně na středu prvního června, kdy jsem složila zkoušky. Napsala jsem tehdy panu Nouzovi z liberecké Univerzity, abych mu poděkovala. Téhož dne profesora Nouzu kontaktovala iniciátorka tohoto projektu paní Rázková. Zeptala se ho, zda nezná někoho s postižením, kdo používá software vyvinutý na univerzitě. Jakoby náhodou přijela o dva dny později paní Rázková s kolegou do našeho města instalovat počítačový program NEWTON Dictate na počítače místního soudu. Při této příležitosti mně na společné schůzce navrhli místo lektorky kurzů pro zdravotně postižené osoby."

Dita o svém rozhodnutí nemusela dlouho přemýšlet...

"Přijmout tuto práci jsem neváhala. Byla to pro mě obrovská šance. Původně jsem si myslela, že si rok odpočinu před tím, než se přihlásím ke studiu na vysoké škole, příprava na maturitu mě stála hodně sil. Když jsem ale obdržela takovou nabídku, kterou jsem vůbec nečekala, tak jsem si řekla, že jsem volná a že na ni kývnu. A tak to všechno začalo."

Dita Horochovská se netají tím, že se zcela sama naučila ovládat počítač za necelý týden, i když bezplatné kurzy, které v Praze vede, trvají tři měsíce. První dva měsíce jejich účastníci docházejí pravidelně a pracují s Ditou a dalšími členy týmu ve skupině. Poslední tři týdny jsou vyhrazeny samostatnému tréninku doma. Pro Ditu i její žáky je to něco zbrusu nového...

"Odkakživa mám kolem sebe většinou lidi bez postižení. Vyhovuje mi to, s nimi se necítím nemocná. Také proto jsem chodila do normálních škol. Byly samozřejmě některé věci, které mi děti záviděly, například fakt, že mě doprovázela asistentka a psala místo mě. Ale necítila jsem se vyloučena. Ani má rodina a mí přátelé nejsou postižení. Skutečně jsem se vždy cítila lépe ve společnosti zdravých lidí. Když teď pracuji se zdravotně postiženými, je to pro mě nová zkušenost. A je to tak dobře. Teď mám kamarády i mezi lidmi s postižením. Usnadňuje to naši komunikaci, protože máme hodně společného, sdílíme stejné zkušenosti a víme to, aniž o tom máme potřebu mluvit, aniž si musíme cokoli vysvětlovat."

Tato práce dala Ditinu životu ještě jiný rozměr:

"Pociťuji velkou satisfakci. A navíc mám pocit samostatnosti, který jsem dřív neznala. Cestuji teď sama, bez rodičů, setkávám lidi a vím o tom jen já. Vracím se domů a vím, že se o tom dozvědí jen to, co jim sama řeknu. Poprvé v životě mohu mít svá tajemství. Je to možná trochu sobecké, ale pocit samostatnosti je pro mě mimořádně důležitý."

Na otázku, jaké jsou její plány a představy, odpovídá Dita s naprostou upřímností. Chtěla by pokračovat jako lektorka kurzů ovládnání počítače hlasem a velmi ráda by se věnovala studiu psychologie. Její sny? *"Být zdravá, ale to je nespílitelné,"* říká pobaveně. Má na páteři nezhoubný nádor, a proto ji těší samotný fakt, že se její zdravotní stav už několik let nehorší. O jednom přání se nakonec přece jen rozpovídá...

"Chtěla bych najít druha, poznat opětovanou lásku. To je další výhoda této práce: setkala jsem se v průběhu kurzů s lidmi, kteří mají nebo kterým přátelé našli partnery a kteří přes své postižení založili rodinu. Naštěstí nejsem depresivní typ, naopak, často mi říkají, že dobijím energii druhé. Teprve tady jsem díky této práci našla motivaci. Vidím, že jednoho dne by se mohlo něco stát."

Třebaže je Dita odkázaná na vozík a pohne pouze hlavou, má udivující dar dát zapomenout na své těžké postižení. Tato mladá žena se zářivým úsměvem, vkusně nalíčená a s pečlivě upravenými vlasy, je mimochodem velkým fanouškem Formule 1...

"Když měl můj bratr nějakých dvanáct let, chodili k nám jeho kamarádi dívat se na závody Formule 1. Dívala jsem se s nimi a milovala jsem to. Když vyrostli, přestaly je F1 zajímat. Ne tak bratra a mě. Často mě bere na závody do zahraničí. Letos se chystáme například do Maďarska. Za posledních jedenáct let jsem v televizi nevynechala jediný závod. Zajímají mě ale všechny sporty: fotbal, sledovala jsem turnaj ve Wimbledonu a ani mistrovství světa v ledním hokeji mi neuniklo... Pokud jde o F1, fandím týmu McLaren a jejich plakáty visí v mém pokoji... Těžko by se o něm dalo mluvit jako o dívčím pokoji (smích)!"

Dodejme ještě, že Dita má svůj vlastní blog, který najdete na adrese http://horochovska.blog.idnes.cz_blankhttp://horochovska.blog.idnes.cz. Je také fanynkou slovenské skupiny No Name, která nám teď zahraje...